

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Петя Йорданова Караиванова,
Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“,
член на научно жури, назначено със заповед № РД 38-380 от 21.07.2021 г. на
Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

ОТНОСНО: защита на дисертационен труд за присъждане на образователната
и научна степен „доктор“

в област на висше образование: **1. Педагогически науки**
професионално направление: **1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика) с**
обучение на английски език
Факултет по науки за образованието и изкуствата
катедра „Предучилищна и медийна педагогика“
Докторант: Харалампия Константинос Лута
Тема: Качествено образование на учители и интегрирането на социални и
професионални умения
Научен ръководител: проф. д-р Весела Методиева Гюрова

ДАННИ ЗА ДИСЕРТАНТА

Харалампия Лута е възпитаник на Егейския университет, където придобива бакалавърска степен. Продължава своето образование в Университета в Янина, където завършва образователна програма по философия. През 2015 г. придобива магистърска степен в СУ „Св. Климент Охридски“. Квалификациите и експертизата ѝ доказват амбиция за професионално усъвършенстване. Те свидетелстват за устойчивост на научните ѝ интереси и илюстрират развитието на умения и компетенции, необходими за защита на авторска научна теза.

ДАННИ ЗА ДОКТОРАНТУРАТА, ДИСЕРТАЦИЯТА, АВТОРЕФЕРАТА И ПУБЛИКАЦИИТЕ

Харалампия Константинос Лута е редовен докторант в катедра „Предучилищна и медийна педагогика“, зачислена с Ректорска заповед № РД 20-526/16.03.2017 г., за периода на докторантурата – 20.03.2017 г. – 20.03.2020 г. Срокът на нейното обучение е 3 години. През този период тя своевременно и качествено е изпълнила всички задължения, включително учебните задължения, предвидени в индивидуалния план и всички други, които произтичат от докторантската програма. Дисертационният ѝ труд е обсъден в катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ на Факултет по науки за образованието и изкуствата при СУ „Св. Кл. Охридски“ на 02.07.2021 г. и е насрочен за официална защита.

През целия период на своето обучение докторантката своевременно и прецизно отчита изпълнението на своите задължения, произтичащи от ИУП. От

предоставената документация е видно, че не са допуснати нарушения при реализирането на дисертацията. Коректно са изпълнени формалните изисквания на действащите закони и правилници в РБ и СУ.

Актуалност на тематиката

Харалампия Лута е избрала да разработи интересна, актуална и дисертационна тема. Тя кореспондира с очакванията и изискванията на обществото за качествена подготовка на учителите, която е релевантна на съвременния образователен контекст, налагащ необходимостта от непрекъснато усъвършенстване на професионалните и социалните компетенции на педагозите.

Познаване на проблема

Харалампия Лута демонстрира задълбочено познаване на изследваната проблематика. За това свидетелства и обемът от проучени научни литературни източници и документи. На основата на отличното познаване на тяхното съдържание докторантката анализира и обобщава различни становища и позиции относно избраното проблемно изследователско поле, подчинявайки ги творчески на темата на своя дисертационен труд. Това ѝ дава възможност да очертае нерешени проблеми и слабости и да обоснове в теоретичен план своето намерение за разработване на авторска експериментална програма, ориентирана към усъвършенстване на социалните и професионални компетентности на учителите в образователните институции.

Методика на изследването

Избраната методика на изследване позволява постигане на поставените цели, ориентирани към предлагане на инструменти за подобряване на отношението към качеството на образователните институции чрез синергията на професионалните и социалните компетентности на учителя. Тя осигурява и получаване на адекватен отговор на задачите, решавани в дисертационния труд. Разработена е така, че да гарантира получаване на валидна, релевантна и представителна информация. Описана е подробно и коректно. Реализирана е прецизно и професионално компетентно. Прави впечатление умелия подбор на разнообразни методи за събиране на емпирични данни. Те позволяват на докторантката да постигне обективен анализ на изходната теоретична и емпирична информация и гарантират достоверност на резултатите.

Теоретико-приложното изследване се реализира чрез комплекс от целесъобразно подбрани методи: теоретично проучване, сравнителен анализ, педагогически експеримент, наблюдение/мониторинг, попълване на въпросници и анкети, математически и статистически методи за обработка и анализ на резултатите от изследването, графични методи за онагледяване.

Дизайнът и организационните параметри на изследването са коректно представени.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертационният труд е разработен в обем от 228 стр. Библиографската справка съдържа 77 източника на латиница.

Трудът е структуриран в АНОТАЦИЯ, УВОД, ЧЕТИРИ ГЛАВИ, ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ИЗВОДИ, ПРИНОСИ, ЛИТЕРАТУРА И ПРИЛОЖЕНИЯ. В съдържанието му са включени общо 2 схеми, 19 таблици и 15 диаграми.

В *увода* докторантката аргументира избора на темата на своя дисертационен труд. Убедително обосновава необходимостта от изследване на корелацията между професионални и социални компетенции на учителя, като демонстрира своята личностна ангажираност към изследваната проблематика. Компетентно мотивира насочеността на своя изследователски интерес към избраната проблематика, обвързвайки го с необходимостта от предлагане на алтернативни програми за осигуряване на качеството на образователните институции.

В *първа глава* Харалампия Лута представя теоретичната постановка на проблема. Компетентно характеризира същността и спецификата на взаимоотношенията „учител – учащ се“, акцентирайки върху техните измерения като теория и практика, които в своето единство определят възможностите за осигуряване на качество на образователната интеракция.

Сполучливо извежда като значим изследователски акцент качеството на образованието, разглеждайки го като функция от професионалните умения на педагога и компетенциите му за насърчаване на положителни взаимоотношения с децата/учениците, поставяйки фокус върху емоционалната ангажираност и образователната самоефективност. В контекста на динамичните промени в сферата на образованието и технологиите, докторантката привежда аргументи в подкрепа на необходимостта от отвореност към знанието и непрекъснато самосъвършенстване чрез нови инструменти, които осигуряват споделяне на добри практики и иновативни постижения. Тя обосновава необходимостта от утвърждаване на учителя в позицията на вдъхновител, който не просто преподава, а мотивира и насърчава индивидуалния напредък на своите ученици, вдъхвайки им увереност в собствените сили и възможности. Представя интересна интерпретация на значими проблеми, свързани с професионални рискове при подбор на подходяща методология, която е съобразена с изискванията на аудиторията, в това число и при обучение на учители, за да бъдат ограничени негативните ефекти върху професионалната удовлетвореност и психичното здраве на педагозите. В тази връзка подробно характеризира етапите в подготовка на учители и качеството на тяхното образование, което е обвързано с гарантирането на основополагащи компетенции и тяхното саморефлексиране.

Докторантката показва добро познаване на спецификата на функциониране на учителя в образователните институции, който осъзнава своята отговорност да осигури качествена образователна услуга. Тя убедително защитава необходимостта от управление на качеството на образователната институция, обвързвайки неговите резултативи с професионализма и социалната компетентност на педагогическите субекти.

Харалампия Лута интегрира успешно познавателни и изследователски ресурси за нуждите на собственото си изследване. Демонстрира умения за коректно изясняване на основни понятия и внасяне на систематичност, която е особено полезна при следващите стъпки на осъществяване на емпиричната част от изследването. Това е постигнато чрез целесъобразни методи и процедури, които позволяват на докторантката да осмисли многоаспектността и взаимната обвързаност на идентифицираните на теоретично равнище проблеми.

Във *втора глава* Харалампия Лупа представя параметрите на своята изследователска програма. Те са прецизно формулирани и логически добре обвързани. Много прецизно са представени инструментите и процедурата на изследването. Коректно е уточнена демографската характеристика на извадката.

В *трета глава* докторантката анализира резултатите от изследването. Получените данни са изразени нагледно чрез подходящи графични методи. Убедително интерпретира статистическите резултати и извежда ясни аргументи за доказване на изследователската си теза.

Приложенията представят фактологична част, подкрепяща анализа, обсъждането и обобщаването на резултатите от изследването.

Дисертационният труд е оригинално дело на автора. Съдържанието му не нарушава авторските права и правата на интелектуалната собственост. Доказателство за това е приложеният прокотол от извършена проверка на оригиналността му и свързан с него Доклад на научния ръководител, датиран от 02.06.2021 г.

Използван е академичен изказ на високо ниво, стилът е подобаващ за този тип разработки, а структурата на текста е добре организирана.

Авторефератът е структуриран според изискванията в обем от 63 страници и представя ясно съдържателните характеристики и структурните параметри за дисертационния труд.

Преценка на публикациите и личния принос на докторантката

Харалампия Лупа представя 5 публикации по темата на своя дисертационен труд. Те доказват уменията на докторантката да популяризира резултатите от своите научни изследвания.

НАУЧНИ ПРИНОСИ

Основните постижения в дисертационния труд и приносните моменти в него могат да се систематизират по следния начин:

А. Научно-теоретичен аспект:

1. Положително приемам реализирания научен и аналитико-сравнителен анализ на концепции, подходи и теории в класически и съвременни публикации, въз основа на който се привеждат убедителни аргументи в подкрепа на тезата за фундаменталното теоретично значение на проблема за управление на качеството в образователните институции чрез усъвършенстване на социалните и професионални компетенции на учителя.

2. Оценявам положително изведените съвременни представи и дефиниции на основните понятия в дисертационния труд, като адмиравам обогатяването и конкретизирането им в контекста на авторската теза.

3. Намирам за значим опита да се разработи алтернативна програма за комплексно развитие на социални и професионални компетенции на педагозите в Р Гърция, която е съобразена с особеностите на гръцката образователна система. Считаю, че чрез нея се съдейства за преодоляване на дефицити в ранното детско образование и се гарантира неговото качество в контекста на съвременната европейска образователна политика.

Б. Експериментално-приложен аспект:

1. Потвърждавам положително статистически доказаното значение на връзката между социалните и професионалните умения на учителя и характеристиката на образователната институция. Намирам, че по този начин се задават значими тенденции за оптимизиране на качеството в подготовката на учители в Р Гърция, които са важни за постигане на устойчиво качество на образованието.

2. Положително приемам систематизирания комплекс от индикатори за установяване на професионалните и социалните умения на учителите, които са значими за създаване на позитивна среда, в която се цени капацитетът на педагогическите кадри за утвърждаване на идентичността и уникалността на образователната институция.

3. Намирам за приносен момент разработения инструментариум за проучване на потребностите на гръцките учители от усъвършенстване на техните компетенции като аспект на осъзната професионална отговорност за качеството на институцията. Отчитам възможностите му за вземане на значими в национален план решения, свързани с реализиране на необходимите в съвременния контекст образователни иновации. В тази връзка оценявам като принос осъществения количествен и качествен анализ на факторите, които задават положителни тенденции за развитие на социалната и професионалната компетентност на педагозите в детската градина и в училище. Той има потенциал да зададе репери за управление на институционалното качество.

В. Практико-приложен аспект:

1. Оценявам положително защитения в реална образователна среда и статистически доказан пример за ефективен модел, тъй като той е приложно насочен към компетентностно трансформиране на образователното пространство.

2. Положително приемам обогатяването на квалификационната практика в подкрепа на кариерното развитие на учителите. Намирам, че качеството на образованието е в пряка зависимост от устойчивото управление на факторите, задаващи институционалния и личностния просперитет.

Потвърждавам, че приносите съответстват на съдържанието на разработката и отразяват обективно постигнатото от докторантката.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Дисертационният труд показва, че докторант *Харалампия Константинос Лута притежава* задълбочени теоретични знания и професионални умения по научна специалност 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика на чужд език – английски) и *демонстрира* качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, постигнатите резултати и приноси, и предлагам на уважаемите членове на Научното жури своя положителен вот за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” на **Харалампия Константинос Лута**, в област на висше образование *1. Педагогически науки*, професионално направление *1.2. Педагогика* (Предучилищна педагогика на чужд език – английски).

08.08.2021 г.

гр. Велико Търново

Изготвил становището:

(доц. д-р Петя Караиванова)